

**Bacalaureat
PROBA ORALĂ**

**Teste
REZOLVATE**

**LIMBA ȘI LITERATURA
ROMÂNĂ**

RENTROP & STRATON
Informații specializate

www.portalinvatamant.ro

MODEL DE BILET

Biletul nr. 15

Citește textul cu voce tare:

16 iulie 1938. Terminasem primul an de Conservator și mă aflam în vacanță în munții Apuseni, la Brad, unde taică-meu era șef de gară, când am primit o telegramă: „Veniți neapărat la București duminică dimineața. Angajament. Victor Ion Popa.”

Am recitat de nenumărate ori textul, gătit de emoție. Voiam să cred în miracol și mă temeam de o farsă: De unde mă putea cunoaște Victor Ion Popa?

Dar telegrama era autentică. Victor Ion Popa mă văzuse în rolul lui Ludovic al XI-lea din Gringoire, al lui Théodore de Banville, pe scena Teatrului Național (cel vechi, bombardat de hitleriști), în producția clasei Luciei Sturdza-Bulandra. Reținuse în tânărul care voia să devină tragedian posibilitatea unei vocații comice. M-am prezentat, înfiorat de toate nădejdlile și copleșit de toate sfelile. Și astăzi îmi bate mai tare inima când trec prin fața casei bătrânești, austere, din strada Școalei, unde se adunaseră actorii convocați de V.I. Popa.

I se încredințase conducerea unui nou teatru, și trupa, alcătuită cu o rară știință a ansamblului, număra mulți începători. Debutantul a avut, așadar, șansa unică de a fi călăuzit la cei dintâi pași de această personalitate pentru care teatrul nu avea secrete. Ucenicul își asculta fascinat maestrul. Vedea în el o autoritate științifică și un vrăjitor, cucerit deopotrivă de rigoarea demonstrației și de expresia ei incandescentă. V.I. Popa ne învăța în repetiții memorabile cum să tălmăcești pe scenă ezitățile inimii și tresăririle inteligenței, cum să exprimi într-o privire un peisaj și să schițezi într-un gest nedefinitul unei stări sufletești.

Îmi amintesc că, într-un rând, ne-a arătat nouăzeci și opt de posibilități de a sugera o atitudine doar prin felul cum te așezi pe scaun; iar altădată ne-a demonstrat vreme de două ceasuri infinitele nuanțe care compun substanța tăcerii.

În „dicțiune” ne spunea el, „defectul cel mai mare pe care îl au actorii în general este că apasă pe anumite cuvinte atunci când ideea este răspândită pe întreaga frază”. În termeni profesionali, noi spunem că „actorul se agață de cuvinte”. V.I. Popa mi-a spus la o repetiție: „De ce te agăți de cuvinte ca și cum te-ai îneca? Înnoată!”

(Radu Beligan, *Între acte*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările care urmează, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul pe care-l poate juca un mentor în profesia ta viitoare? Motivează-ți răspunsul.

REZOLVARE

Rezolvare – Biletul nr. 15

1.a. Receptorul textului dat poate fi un cititor obișnuit, care se dovedește interesat de biografia actorului Radu Beligan. Scopul primar al textului este informativ, dat fiind că se prezintă informații inedite din viața marelui actor. Totodată accesul direct la adevăr, prin confesiunea pe care o face Radu Beligan, unul dintre maeștrii scenei românești, poate avea un efect emoțional asupra cititorului.

b. Textul de mai sus este memorialistic, din mai multe motive. În acest fragment, autorul evocă un eveniment major din tinerețea lui, și anume momentul în care și-a descoperit vocația pentru o carieră teatrală, după întâlnirea cu marele regizor V.I. Popa. Evocarea subliniază o distanțare între timpul povestirii și timpul povestit prin utilizarea verbelor la perfect compus și imperfect. Subiectivitatea este prezentă prin pronumele și verbele la persoana I singular.

c. Dat fiind că textul este un fragment de amintiri, se observă aspecte precum fapte și opinii. Autorul povestește o întâmplare care i-a marcat definitiv destinul. Aflându-se în vacanță, în satul natal, a primit o telegramă de la dramaturgul și regizorul V.I. Popa, prin care era convocat să meargă la București, unde era invitat să facă parte dintr-o trupă de actori tineri și unde urma să joace, pe scena unui teatru nou-înființat. Radu Beligan a avut astfel ocazia unică de a participa la o veritabilă școală de teatru și a trăit revelația geniului lui V.I. Popa: „Lecțiile acestuia erau uluitoare: «Îmi amintesc că, într-un rând, ne-a arătat nouăzeci și opt de posibilități de a sugera o atitudine doar prin felul cum te așezi pe scaun; iar altădată ne-a demonstrat vreme de două ceasuri infinitele nuanțe care compun substanța tăcerii.»”

Scriind acest text, Radu Beligan își exprimă gratitudinea pentru omul pe care-l consideră mentorul său în cariera teatrală: „Debutantul a avut, așadar, șansa unică de a fi călăuzit la cei dintâi pași de această personalitate pentru care teatrul nu avea secrete. Ucenicul își ascultă fascinat maestrul. Vedeă în el o autoritate științifică și un vrăjitor, cucerit deopotrivă de rigorea demonstrației și de expresia ei incandescentă.”

2. Consider că un mentor poate avea un rol major în viața unui tânăr, aflat pe punctul de a face o alegere în ceea ce privește cariera viitoare. Cum lipsa de experiență sau de abilități îl determină să greșească, este nevoie de prezența unui mentor, a unui coleg, profesor, învățător care să-l îndrume pe calea desăvârșirii profesionale.

În primul rând, mentorii sunt oamenii care au o experiență bogată de muncă sau care manifestă un talent special pentru domeniul respectiv. Mentorul este un om competent, care își practică responsabil și inovativ profesia și care are disponibilitatea sufletească și fizică să-și transmită cunoștințele și abilitățile colegilor săi mai tineri. În calitate de profesori pentru colegii lor mai tineri, mentorii ar trebui să fie modele de profesionalism și de moralitate. Uneori mentorii pot fi părinții, care își exprimă pasiunea pentru o anumită profesie; de exemplu, un medic îi poate vorbi copilului său despre profesia pe care a îmbrățișat-o și îl poate convinge să-i urmeze exemplul; un avocat sau un profesor, de asemenea.

În al doilea rând, tinerii au nevoie de modele de profesionalism și de conduită, pentru ca unele erori de învățare, inerente vârstei, să fie evitate. Tinerii simt nevoia să apeleze la mentori pentru a obține mai repede secretele unei profesii, pentru a excela și pentru a încerca, în ultimă instanță, să-și întrecă mentorii.

Relația profesională și sufletească dintre maestru și discipol, dintre mentor și elevul său se regăsește în tematica multor filme sau cărți, iar finalul unei astfel de relații profesionale este bineînțeles optimist pentru că, de regulă, învățăcelul își egalează sau își întrece maestrul.

Prin urmare, consider că avem nevoie de mentori, de modele umane, care să ne releve secretul reușitei în profesie și în viață.